

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

23 de noviembre - 23. novembra 1995

LETO (AÑO) LIV (48)

Štev. (Nº) 46

„Komunizem je sicer mrtev, vendar ne počiva v miru“

ugotavlja ANTON STRES v svojem komentarju v Družini št. 44

„Resnična je ta trditev iz več vidikov. Najprej iz tega, da tudi »po padcu komunizma« še naprej ostajajo ista središča moči, ki v veliki meri obvladujejo gopodarsko življenje, javna glasila in se v tej vlogi utrjujejo, kar ima za posledico, da ostanejo vse druge alternative in politične in idejne sile še naprej drugorazredne, čeprav so po ustavi enakopravne.

Vendar je še druga plat te resnice, in ta je težavnejša in skrb zbujača ter zadeva nas vse. Mislim na tistega notranjega pripadnika totalitarnega režima, ki ga nosi vsak v sebi in čigar navzočnosti se niti ne zaveda. To je tista naša moralna otopelost, nerazumevanje vrednosti prave svobode, spoštovanje drugega človeka, ki je drugačen od mene in ki tudi misli drugače kakor jaz, nerazumevanje za svobodno delovanje Cerkve, nerazumevanje vloge staršev pri vzgoji njihovih otrok, nerazumevanje spoštovanja lastnine drugega in pravične delitve dobrin, nerazumevanje neenakosti pred zakonom, enakopravnosti in velikega pomena pravne države.

Zdi se, da razen peščice kulturnikov in njim podobnim večina ljudi sploh ni zavržla komunistične državne ureditve in se odločila za demokracijo iz moralnih razlogov. Kaže, da ni zavržla totalitarizma, ker le-ta ni spoštoval človekovih pravic, ker ni priznaval celostne svobode varovanja in verskih skupnosti, ker ni priznaval staršem, da odločajo o vzgoji svojih otrok, ker ni spoštoval lastnine državljanov, ker ni priznaval tistim, ki drugače mislijo in so drugega izvora, državljanske enakopravnosti in enakovrednosti. Bojim se, da je večina mojih sonarodnjakov zavržla komunizem iz popolnoma drugih razlogov. Ne zaradi moralnih razlogov, temveč iz dobičarske preračunljivosti. Videli so namreč, da se v zahodnih demokratičnih državah bolje živi. Samo po sebi ni nič slabega, če si kdo želi dobro živeti in uživati dokajšnjo blaginjo in tudi vsako drugo.

Skrb vzbujajoče postane tedaj, če je to edino merilo, s katerim merimo pravčnost ali pa neprimernost kake ureditve. Bati se je, da se je tudi večina slovenskih državljanov odločila, da bo spremenila družbeno ureditev samo zato, ker se je zdelo, da bo v vsaj navideznem — demokratičnem ozračju tržnega gospodarstva.

Minuli totalitarni režim nas je najprej pokvaril v tem smislu, da smo postali nedopustno popustljivi do nekaterih izrazitih oblik nespoštovanja človekovih pravic. Tako tudi danes. Žal, večina Slovencev misli, da je bilo tisto stanje Cerkve, ko je bila zaprta v zakristije in ni smela nastopati v javnosti, normalno stanje. Zato se čudi, da Cerkev ni zadovoljna s tem stanjem, da »Cerkev dviga glavo« in zahteva preveč. V resnici pa vodstvo naše Cerkve ne zahteva ničesar drugega kakor tisto, kar Cerkev v Evropi uživa že vsa povojna leta in bi tudi pri nas, če ne bi bilo komunističnega totalitarizma. Za moralne vidike in moralne vrednote, ki jih demokracija zahteva in predpostavlja, pa ni tiste zaskrbljenosti in tiste dovzetnosti, ki bi si jo le zaslužile.

Mogoče pa je, da ne gre samo za moralno otopelost in brezbriznost, ki smo ju nasledili od prejšnjega režima. Mogoče je še nekaj hujšega; da smo namreč še vedno prestrašeni. Da nam še vedno zadržati glas in je potrebno zbrati dosti poguma, da kakšno rečemo v obrambo pravice, da se še vedno bojimo posledic svojega morebitnega nestrinjanja s kako potezo tistih, ki imajo oblast, bodisi s potezo tistih, ki imajo oblast, bodisi v podjetju, bodisi v državi sami, da samo čakamo, da se bodo drugi zganili namesto nas. Toda ravno to je tisto ravnanje, ki je skregano z demokracijo, kajti demokracija pomeni najprej, da lahko svobodno in neustrašeno nastopamo in izražamo svoje mnenje in svoje zahteve ter se zavedamo, da v demokraciji velja vsak glas enako, posebno pa še, če je utemeljen in če izhaja iz zahteve po pravičnosti.“

Komemoracija na Orlovem vrhu

Ljubljanski grad, 12. novembra 1995. Ob dveh popoldne je bila sv. maša v grajski kapeli, ki jo je daroval šentjakovski župnik za vse padle domobrance in pokopane na Orlovem vrhu v nekdanjem Gaju junakov ter za vse žrtve vojne in revolucije iz šentjakobske župnije. Med mašo je pel dobrepoljski moški zbor.

Po maši se je številna množica razvrstila v simbolni pogreb do Orlovega vrha. Med potjo smo se ustavili pri obnovljeni kapelici (večkrat je bila porušena), moški zbor iz Dobrepolja je zapel Marijino pesem: nato smo nadaljevali sprevod do Orlovega vrha.

Ustavili smo se v velikem krogu zvrnanih domobrantskih grobovih. Predstavljajo nove slovenske zaveze so položili pal-

mo cvetja s slovensko trobojnico junakom in prisotni so prižgali lučke, za večni pokoj, onečaščenim trohnečim kostem padlih domobrancev.

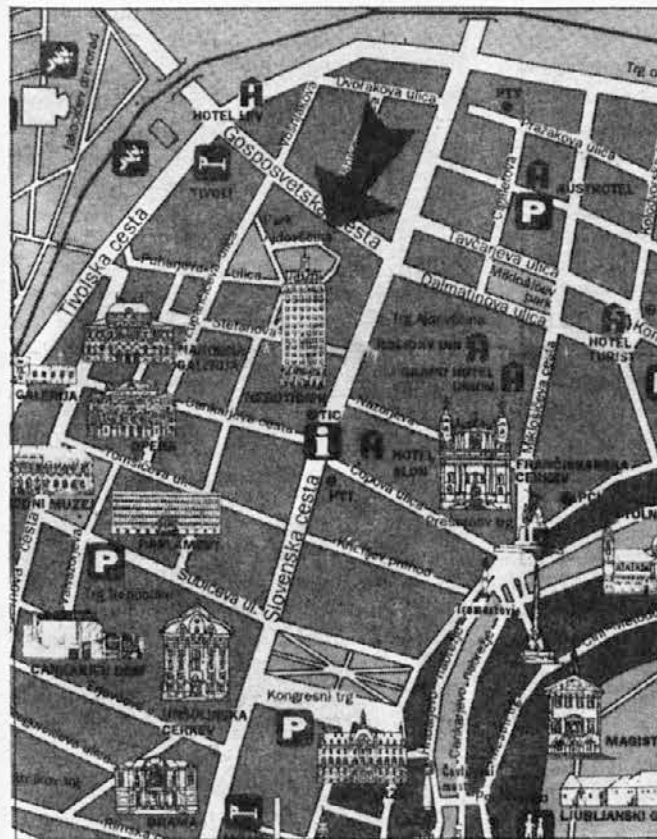
Odlični dobrepoljski moški zbor (35 po številu) je zapel pesem in župnik je izmolil molitve za rajne. Nato je ga. Marija Zgonc doživeto recitala. Dobrepoljski fantje so zapeli Doberdob, nakar je sledil govor domobrantskega častnika lic. Ivana Korošca.

Po govoru je zbor zapel domobrantsko Oče, mati, kar so poprijeli vsi navzoči.

Z besedo zahvale župnika vsem in povabilo za srečanje v naslednjem letu so se navzoči še dolgo zadržali na svetem — divjaško onečaščenem GAJU JUNAKOV.

I. K.

Argentinski park v Ljubljani

Na območju mesta Ljubljana je Mestni svet občine Ljubljana na 12. seji dne 19. oktobra 1995 sprejel

odlok o spremembi imena dela parka Ajdovščina

1. člen: V naselju Ljubljana se spremeni ime delu parka Ajdovščina in se preimenuje v Argentinski park. Argentinski park je del parka med Župančičevo in Puharjevo ulico, Slovensko cesto in stavbami „Semearne“.

Geodetska uprava bo izvedla vse potrebne spremembe.

Dimitrij Kovačič
predsednik mestnega sveta

Zgodilo se je v Sloveniji

Slovenija in Italija sta podpisali sporazum o znanstveno-tehničnem sodelovanju med državama, ki obsega dva dokumenta, in sicer Skupno izjavo o nameri sodelovanja in Večletni indikativni program za obdobje 1995-99. Program prekomejnega sodelovanja za obdobje 1995-99, ki sodi v okvir Phare tehnične pomoči, financiran s strani EZ, Sloveniji zagotavlja 15 milijonov ekujev, in sicer vsako leto po 3 milijone.

Poslanke in poslanci DZ so 13. novembra končali 35. redno oziroma septembrsko sejo, na kateri so zadnji dan opravili še preostalih šest od skupaj 48 točk dnevnega reda.

Parlamentarna komisija, ki se ukvarja s preiskavo politične odgovornosti posameznih nosilcev javnih funkcij za aretacije, obsodbe ter izvršitev obsodb proti Janezu Janši, Ivanu Borštnarju, Davidu Tasiču in Franciju Zavrllu, se je odločila čimprej kot preiskovalca zaslišati slovenskega predsednika Milana Kučana, saj to izrecno zahteva njegov pravni zastopnik. Komisija naj bi Kučana zaslišala 11. decembra, ki je za predsednika in komisijo prvi možni razpoložljivi termin.

Milan Kučan je prejel delegacijo Sveta slovenskih organizacij, ki jo je ob navzočnosti predstavnikov Tržaške, Goriške in Videmske pokrajine vodila predsednica Marija Ferletič. Gostje so predsednika Kučana seznanili z razmerami in težavami v organizacijah, združenih v Svetu slovenskih organizacij. Poudarili so potrebo po poenotenju vseh Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini ne glede na politično ali nazorsko usmerjenost ter potrebo po enotnem

obravnavanju vseh pripadnikov slovenske manjšine s strani matične države. Levičarji namreč hočejo biti privilegirani, predvsem pri delitvi denarja.

Predstavniki zunanega ministrstva so veleposlanike in vodje diplomatsko-konzularnih predstavništov v Sloveniji 15. novembra seznanili z odprtimi vprašanji nasledstva nekdanje Jugoslavije in stališči Slovenije do teh vprašanj. Na srečanju, ki ga je vodil državni sekretar Ignac Golob, udeležili pa so se ga tudi člani slovenske pogajalske skupine za vprašanja nasledstva, so poudarili, da si Nova Jugoslavija prizadeva zasesti mesto nekdanje SFRJ v Združenih narodih, kar pa je v nasprotju z resolucijo Varnostnega sveta. Omenjena resolucija ugotavlja, da je SFRJ prenehala obstajati, zato mora ZRJ kot novonastala država ponovno zaprositi za članstvo v ZN.

Predsednik Kučan se je v Parizu 15. novembra udeležil proslave ob 50. obletnici Organizacije ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO). V govoru pred generalno konferenco je poudaril „izjemno vlogo, ki jo je ta organizacija opravila pri vzpostavljanju dialoga med različnimi kulturami“. Slovenski predsednik se je sestel tudi s predsednikoma Urugvaja in Portugalske, Sanguinettijem in Soaresom. Poneje se je udeležil sprejema, ki ga je pripravil francoski predsednik Jacques Chirac. Kučan je v pogovoru s Chiracom izrazil željo, da bi se tudi v njegovem mandatu nadaljevalo sodelovanje, ki ga je Slovenija uspešno začela z njegovim predhodnikom, ter da bi francoski predsednik pokazal razumevanje za specifičen položaj Slovenije

(Nad. na 2. str.)

Zgodilo se je v Sloveniji

(Nad. s 1. str.)

in njene probleme. Chirac je zagotovil, da Francija želi, da Slovenija postane članica EZ, saj izpolnjuje vse pogoje za vstop. Po Chiracovih besedah si bo Francija prizadevala, da se to uresniči, saj je to tudi v interesu EZ. Kučan se je srečal še z estonskim predsednikom Lennartom Merijem, s slovaškim ministrskim predsednikom Vladimirjem Mečiarjem in z vodjo PLO Jaserjem Arafatom.

Ob koncu oktobra je bilo pri Republiškem zavodu za zaposlovanje prijavljenih 125.691 brezposelnih, kar predstavlja v primerjavi s septembrom 1,8-odstoten porast. V letošnjem letu je brezposelnost upadala do junija, od takrat naprej pa znova narašča. Povečanje v zadnjih mesecih je bilo

tolikšno, da je bila oktobrska brezposelnost za 1,8 odstotka večja ob koncu lanskega leta ter se skoraj izenačila z obsegom, ki ga je imela v lanskem oktobru.

Slovenski zunanji minister Zoran Thaler je bil 17. novembra na enodnevnem uradnem in delovnem obisku v Moskvi, kjer se je srečal z ruskim kolegom Andrejem Kozirjevom. Ministra sta govorila o dvostranskem sodelovanju in širši problematiki evropske varnosti ter podpisala tudi sporazum o kulturnem sodelovanju in sodelovanju med zunanjima ministrstvom. Minister Thaler se je srečal s predstavniki slovenskih podjetij, ki poslujejo v Moskvi, in na ulici Čehova slovesno odprl novo stavbo slovenskega veleposlaništva v Rusiji.

Konferenca Slovenske skupnosti

O problematiki katoliških Slovencev v Italiji so 28. oktobra govorili na konferenci v Vižovljah. Geslo debate je bilo: Kako naprej?

Tajnik stranke Martin Breclj je podal uradni poseg, ki je obravnaval zahteve in potrebe Slovencev. Štefan Bukovec je govoril o dejavnosti stranke v italijanskem političnem prostoru, ki je danes v krizi. Zahteval je jamstvo za zastopstva v izvoljenih telesih. Andrej Bratuž se je dotaknil razmer do Evropske zveze in do drugih narodnih skupnosti, Aleš Figelj je opozarjal na sodelovanje z drugimi slovenskimi organizacijami v Italiji, predvsem s SKGZ ter zahteval pluralizacijo Primorskega tednika. Peter Močnik je nakazal potrebe povečanja stranke, Erika Jazbar pa je govorila o mladih.

Za nas je bil zanimiv govor Iva Jevnikarja, saj je govoril o zvezah z matično Slovenijo (povzemamo po *Katoliškem glasu*):

Ugotovil je marginalizacijo zamejskih Slovencev v matici na vseh področjih. V Sloveniji, je dejal Jevnikar, „nimajo pojma o naši stvarnosti.“ Iz tega izhaja nujnost ustanovitve organa — tako pri parlamentu kot pri vladi —, v katerem bi sedeli predstavniki slovenskih manjšin ter predstavniki parlamenta in vlade. Jevnikar je omenil tudi obstoj zakona o enakih pravicah Slovencev brez slovenskega državljanstva, ki pa ga oblasti ne izvajajo. Problem manjšin je treba v Sloveniji senzibilizirati. Matica naj manjšini ne vsiljuje vpisa v določene stranke, po drugi strani pa mora imeti tudi možnost neke kontrole nad tem, kar se v manjšini dogaja. Neka pravila igre morajo obstajati. SKK naj se razgovarja z vsemi slovenskimi strankami; vsekakor pa je lažje sodelovanje s tistimi

strankami, ki so pozorne na probleme manjšine, in s tistimi, ki niso podpirale starih sil v Sloveniji.

Vidimo, da imajo na Primorskem iste probleme kot mi, čeprav žive takoj za mejo.

Lojze Peterle v Zagrebu

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle se je 15. novembra mudil v Zagrebu, kjer je imel na povabilo predsednik društva hrvaško-slovenskega prijateljstva dobro obiskano predavanje na temo „Slovensko-hrvaški odnosi danes“. V polno zasedeni Evropski hiši v Zagrebu so se predavanja udeležili predstavniki hrvaške vlade, političnih strank, časnikarjev in civilnega življenja.

Lojze Peterle, ki so ga povabili kot bivšega predsednika vlade in predsednika SKD, se je v svojem predavanju dotaknil perečih problemov in nesoglasij med Slovenijo in Hrvaško ter izrazil upanje, da bo do rešitev problemov prišlo v najkrajšem možnem času. Zavzel se je za miren in strpen način reševanja odprtih vprašanj ter izrazil upanje, da leto dni pred volitvami v Sloveniji ne bi prišlo do zavlačevanja pri reševanju odprtih vprašanj. Pomembno je, da gre reševanje teh naprej ter da bo moč čimprej videti konkretne rezultate, pa naj bo reševanje teh vprašanj v paketu ali pa ločeno.

SKD

Zveza slovenskih občin

Več kot sto zastopnikov slovenskih občin je 7. novembra v Ljubljani ustanovilo Zvezo slovenskih občin, kot nadstrankarsko, nevladno organizacijo, ki odločno zastopa interese slovenskih občin, politikov in uprav. Za prvega predsednika je bil izvoljen župan občine Črnomelj Vlado Starošinčič. V trinajstčlanskem predsedstvu so enakomerno zastopani predstavniki vseh slovenskih regij. Sedež omenjene zveze je v županstvu občine Šentjur pri Celju.

S soglasno sprejeto deklaracijo o zastopanju interesov slovenskih občin, je Zveza slovenskih občin poudarila zahtevo po decentraliziranem razvoju Republike Slovenije. V deklaraciji se je zavzemala za:

- razvoj lokalne samouprave,
- izobraževanje in usposabljanje predstavnikov lokalnih oblasti,

- za sodobno evropsko racionalizacijo občinskih uprav,
- za enakopraven in sodoben razvoj vseh regij v Sloveniji,
- finančno neodvisnost občin od državnih oblasti,
- podpira večstrankarsko pluralno sodelovanje občanov pri uresničitvi njihovih lokalnih interesov in

- se mednarodno povezuje z organi in institucijami evropskih držav, ki zastopajo iste cilje, zlasti s Stalno konferenco lokalnih in regionalnih oblasti Evrope pri Svetu Evrope.

Zato zahteva položaj enakopravnega partnerja pri vseh vladnih odločitvah, ki so vezane na urejanje slovenskih občin, in pričakuje

- od parlamenta Republike Slovenije, da

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

RODOLFO TERRAGNO

Javnost te dni silno zanima spet nova („druga“) reforma države, ki jo napoveduje Menemova vlada. A nas bolj zanima „reforma“ radikalne stranke, ki se je izvedla te dni in ki bo gotovo politično še dolgo odmevala v tukajšnjem življenju.

SKORAJ REVOLUCIJA

Zakaj je stanje v radikalizmu važnejše kot napovedan gospodarski korak vlade? Pri državni reformi gre le za manjši poizkus, kako urediti državne račune v sklopu že znanih ukrepov. Ni kakšen globlji poseg v delovanje domačega gospodarstva. Tudi odmevi ne bodo silni, le nekoliko več reda in miru. A pri radikalizmu gre za globoko spremembo, ki je šele v začetku in se lahko izjalovi, a ki je resnični poizkus globoke spremembe. Kot tak more sprožiti dolgotrajne posledice v argentinski politiki. Vse je še v povojih, a vsaka sprememba se tako začne.

Dejansko so bile volitve v radikalnih stranki prva globoka sprememba te politične formacije, odkar je država prišla v novo demokratično dobo. Domala še izza peronistične dobe v petdesetih letih, je ta stranka bila v rokah tradicionalne struje, ki je sčasoma zadobila ime „balbinizem“ po radikalu Balbinu, ki jo je vodil z mehko a spretno roko. Balbín je ena najbolj zanimivih političnih osebnosti argentinske polpreteklosti. Toda ker politično ni bil „uspešen“ (nikdar ni zmagal), je prešel v zgodovino kot manj važna osebnost. Vendar je predstavljal os opozicije v drugem Peronovem režimu, bil preganjan in zaprt, a se potem spoprijateljil z njim v slavnem objemu v hiši na cesti Gaspar Campos. Perón, ki je slutil bližino smrti, je celo upošteval možnost, da bi ga imel za podpredsednika v svoji tretji predsedniški dobi, a je zmagal „panperonizem“ in za podpredsednico je bila izbrana Isabelita, katere tragični konec predsedništva pač poznamo.

Po Balbinovi smrti je stranka ostala brez pravega vodstva in Raúl Alfonsín je „z vsem sijajem renovacije“ zlahka prišel na krmilo stranke in uprizoril slaven pohod na predsedništvo države leta 1983. Kakšno je bilo njegovo predsedništvo, ni treba posebej razlagati. A zapišimo jasno, da je Alfonsín in radikale pravzaprav pogubila njihova ošabnost, domišljanje vsemoči, prezir nasprotnika in odtujenost vsakdanjosti. Vladali so, kot pravi tukajšnji izraz, „zroč na lasten popek“, namesto da bi gledali realnost, ki jih je obdajala.

Ko je leta 1989 Alfonsín, šest mesecev pred ustavnim rokom, moral zapustiti vladno oblast, ni zapustil vodstva stranke. Notranja opozicija, ki je zahtevala njegov odhod, nikdar ni mogla zaseči strankinega aparata, ki ga je bivši predsednik trdo držal v roki. Angeloz, ki bi edini mogel premagati Alfonsína, se je sam boril z lastnimi notranjimi nasprotji, in se je končno spremenil v zaveznika in ne nasprotnika Alfonsínu. De la Rúa ni imel moči izven prestolnice in povezava buenosaireskih mladih veljakov Storanija in Caselle ni zadostovala, da bi premagali moč starih voditeljev.

njihove zastopnike vključuje v ustrezne odbore in komisije parlamenta,

- od Vlade RS, da njihove zastopnike vključi v ustrezne delovne skupščine pri Vladni službi za reformo lokalne samouprave,

- od Ministrstva za finance, da pri sestavi proračuna predhodno išče soglasje Stalne konference, zlasti v tistih točkah, od katerih je odvisno financiranje občinskih nalog.

Ko se je bližal datum spremembe v vodstvu stranke, so razne struje vodile silen boj. Alfonsín je, po krutih porazih radikalizma na zadnjih volitvah, napovedal odhod. Pod njim je radikalizem doživel največje uspehe (petič predsedništvo države) a tudi najhujše poraze, ko je maja, padel na tretje mesto. In prav Solidarna fronta, ki je postala druga stranka v državi, je radikalizmu odvzela največ glasov.

Alfonsín je napovedal, da zapusti predsedništvo, a ni hotel zapustiti krmila. Organiziral je nasledstvo, ki naj bi stranko vodilo po njegovem okusu. Njegovi nasprotniki, ki niso mogli prodrati z idejo kolegialnega vodstva, so se strnili okoli enega izmed kandidatov: Rodolfo Terragno. Drugi je bil Melchor Posse. Zanimivo je to, da oba pravzaprav izhajata iz desarrollizma in nimata blesteče radikalne preteklosti. Terragno, časnikar in plodovit knjižni avtor, star 52 let, se je v radikalno stranko večnil pravzaprav šele leta 1987, ko je že postal pod Alfonsinovim predsedništvom, minister za javna dela. On je pravzaprav izvedel prve privatizacije v državi, a bolj vestno in resno kot potem Menem. Ni jih mogel nadaljevati, ker mu je tedaj peronistična večina v kongresu zaprla pot. Kot anekdoto zapišemo, da so člani peronistične mladine po prvih grobih privatizacijah, ki jih je izvedel Menem, napolnili buenosaireske stene s tipičnimi napisi: „Terragno, vrni se. Odpuščamo ti.“

Že leta 1984, ko se je vrnil iz izgnanstva v Venezueli, je zapisal: „Dvajseto stoletje se bliža koncu, Argentina pa z eno nogo še vedno stoji v preteklem stoletju.“ S to idejo se je Terragno v radikalizmu povezal z „upornimi“ sektorji (De la Rúa, Storani, Jesús Rodríguez), ki jih družijo bistvena ideja, da še vedno nasprotujejo paktu v Olivosu, ki sta ga podpisala Menem in Alfonsín. Pred drugimi radikalnimi vodji ima Terragno to „prednost“: ni navezan na nobeno notranjo strukturo. Ima proste roke in si je znal kot osebnost pridobiti številne delegate iz notranjosti države. Z njimi in s podporo De la Rúa in Storanija je dosegel vodstvo radikalne stranke za nadaljnji dve leti.

A radikali ne morejo proti svoji tradiciji: izvoljen je bil na čelu „iste enotnosti“, ki jo tvorijo enakovredno alfonsinisti in uporniki, saj so prej prešteli glasove in videli, da bo Terragno zmagal 54 proti 46. Zato so vsi soglasno volili enotno listo, sestavljeno po dolgotrajnih debatah in pogajanjih. Tako bo novo vodstvo vezano na razne strukture in verjetno povod novih in raztegnjenih debat in novih pogajanj. A to je delež radikalne „liturgije“.

Važnost izida in možnost spremembe argentinske politike pa je v bližini Terragno z voditeljem Solidarne fronte. Nekajkrat so ga že vabili, naj se jim pridruži. Enako je Storani, eden izmed temeljev Terragnove zmage, dejansko podpiral sodelovanje med radikalizmom in Fronto. Jasno je, da če pride do volilne povezave med radikali in Fronto, ni nikakega zagotovila za novo peronistično predsedniško zmago. Če pa opozicija nadalje nastopa ločeno, bo rasla v moči, a zmaga bo peronistična. S to razliko, da bo peronizmu težje vladati kot pa doslej. Državi se po Terragnovi zmagi odpira nova možnost. Demokracija se jači. A nihče še ne najde odgovora ali bo to za družbo, v kratkem obdobju, pozitivno. Zaenkrat se je treba pripraviti na nove davke, ki jih napoveduje vlada. Vsaj IVA bo ostal na dosedanjih 21 procentih, s čimer se bo Menem izneveril še eni izmed tolikih volilnih obljub.

CALLE "REPÚBLICA DE ESLOVENIA"

Govor odpravnika poslov slovenskega veleposlaništva prof. Matjaža Puca

Estimados representantes, compatriotas argentino-eslovenos y amigos de la colectividad eslovena, señores y señoras:

Como representante de la República de Eslovenia me cabe el honor de estar presente en este acto, por el que una calle de la ciudad capital de la Argentina, recibirá el nombre de la Nación a la que represento.

Hace cuatro años y algunos meses que Eslovenia es un estado independiente. Este es un período muy breve para efectuar el balance de un estado que está consolidando su organización.

Sin embargo, tenemos el orgullo de ser una nación antigua y plena de experiencias de vida: hace mil cuatrocientos cincuenta años que entramos en la historia europea y hace mil doscientos cincuenta años fuimos los primeros entre los eslavos, que nos convertimos al cristianismo.

La agitada historia europea no fue especialmente benévola ni considerada con las naciones pequeñas. Los grandes centros políticos, económicos y culturales estaban en otros lugares y se disputaban la hegemonía y el poder.

Eslovenia es la región de contacto y de transición entre el occidente y el oriente europeos y también entre el norte y el sur. Región donde se cruzan y disputan diferentes intereses.

Esta ubicación, en un punto neurálgico del centro europeo, fue también una de las razones por las que nuestra nación tuvo que soportar grandes sufrimientos y vio postergada su voluntad de independencia hasta nuestros días.

Sin embargo esta larga espera fue premiada con la institucionalización de un estado democrático que ya desarrolló una sólida y sana economía y estableció relaciones con el resto del mundo a través de treinta y seis embajadas o consulados. Hechos absolutamente significativos para un estado que debió empezar de cero. Pero empezó de un cero positivo.

De toda la rica historia eslovena quisiera destacar solamente lo siguiente: generaciones de eslovenos se vieron obligados a emigrar por diferentes motivos: económicos o políticos. Así fue como con su tradicional generosidad la Argentina recibió tres corrientes inmigratorias: la primera, de eslovenos provenientes del Imperio Austro-Húngaro, entre fines del siglo diecinueve y la finalización de la Primera Guerra Mundial europea; un segundo gran grupo de eslovenos vino durante el período

entre las dos guerras, mayoritariamente proveniente de Italia de entonces y del Reino de Yugoslavia; finalmente, la última corriente inmigratoria se produjo en el período de finalización de la Segunda Guerra Mundial. Estuvo formada por emigrados políticos que buscaban un ámbito de libertad.

En la actualidad hay dos millones de eslovenos que habitan en el nuevo estado y casi medio millón vive fuera de su patria. Sin pecar de falta de modestia puedo decir que los eslovenos somos conocidos en el mundo por nuestra laboriosidad, por nuestra inquebrantable honradez y por nuestro sentido del orden.

Los eslovenos no tememos al trabajo duro, sea físico o sea intelectual. Nos gusta cooperar con gente honesta y estamos siempre dispuestos al diálogo.

Con orgullo afirmo que siendo cuantitativamente poco numerosos, hemos sido cualitativamente siempre significativos y efectivos. Así nos conocieron otras naciones y así también nos destacamos en Argentina, donde miles de eslovenos sumaron su trabajo, su inteligencia y su esfuerzo en la construcción de una nación intrínsecamente sana.

En este momento quiero agradecerles a la Argentina, a sus habitantes y a todos los amigos argentinos, que hayan recibido siempre a mis compatriotas.

Quiero agradecer también este regalo que esta gran ciudad le hace a nuestra nación: que tengamos una calle con el nombre de nuestro joven estado. Recíprocamente en Ljubljana, capital de Eslovenia, acabamos de bautizar un parque con el nombre de República Argentina. Allí esperamos muy pronto también rendir nuestro homenaje al Libertador General San Martín, con la colocación de un busto en su memoria. Esto como un modesto acto de agradecimiento por la hospitalidad que nuestros compatriotas recibieron en este suelo.

Por último, le doy las gracias a la colectividad eslovena residente en Argentina y especialmente en Buenos Aires. Eslovenos que vivieron y viven, que trabajan y murieron en esta grande y hermosa nación sin haber olvidado nunca a su primera patria. Gracias por su fidelidad.

Argentinos, eslovenos y argentino-eslovenos: el futuro de nuestras naciones se construirá con nuestros esfuerzos de cada día. De lo pasado, perdonemos y olvidemos lo malo y conservemos como enseñanza lo bueno y lo positivo.

Foto: Marko Vombergar

Govor predsednika Zedinjene Slovenije Marjana Loboda

Estimados representantes, autoridades civiles y eclesiásticas, señoras y señores:

En este grato acontecimiento para la comunidad eslovena en Argentina y especialmente en esta nuestra querida Buenos Aires, permítanme decir unas palabras en nombre y representación de la Asociación Civil Eslovenia Unida, que nuclea a una importante parte de la colectividad eslovena en Argentina, primordialmente la que arribó a este noble país después de la Segunda Guerra Mundial. Aunque nuestros socios están diseminados a lo largo y a lo ancho del país desde el inicio, nuestra Asociación tiene su sede legal en esta capital de la República.

Nuestros recuerdos retroceden 48 años, cuando en un campo de refugiados de guerra, situado en Austria, varios miles de mujeres, niños y hombres eslovenos, desplazados de sus hogares por el avance de crueles fuerzas comunistas rusas y yugoslavas, buscaban desesperadamente salir de una situación hartamente difícil, que llevaban ya 3 años como gente sin patria y también sin derechos. Vinieron misiones poderosas, adalides de libertad y democracia, pero aceptaban solamente a trabajadores jóvenes y fuertes, rechazando las familias con niños y personas mayores. Cuán agradable fue nuestra sorpresa cuando el entonces embajador argentino en Austria, obedeciendo órdenes de su gobierno, y gracias a la gestión del "cura gaucho" esloveno, el padre Juan Hladnik, extendió el permiso de inmigración a la Argentina a todos los que lo pidieran. En los años 1948 y 1949 llegaron al país casi 7.500 eslovenos procedentes de distintos campos de refugiados de Europa. El pintoresco poncho argentino se enriqueció con nuevos hilos de distintos colores. En un marco de plena libertad y respeto pudimos desarrollar una

intensa vida religiosa, cultural y social creando centros eslovenos en la Capital Federal y distintos lugares de Gran Buenos Aires, como así también en Mendoza y Bariloche. Nutriéndose de nuestras milenarias raíces eslovenas contribuimos al crecimiento de este noble país que hoy ya es patria de nuestros hijos y nietos. Hoy rendimos un agradecimiento a esta generosa Nación Argentina que nos dio la posibilidad de rehacer nuestras vidas en paz y libertad.

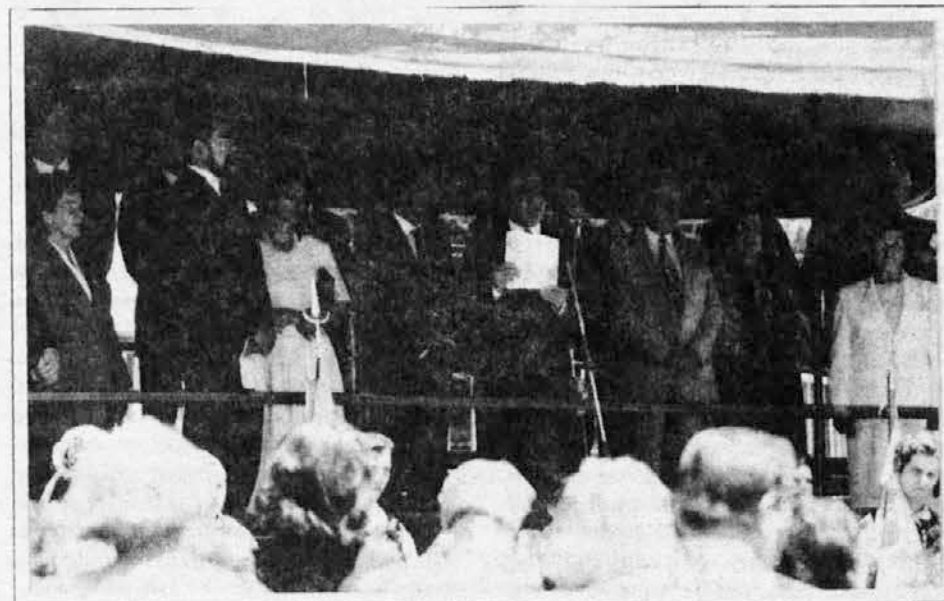
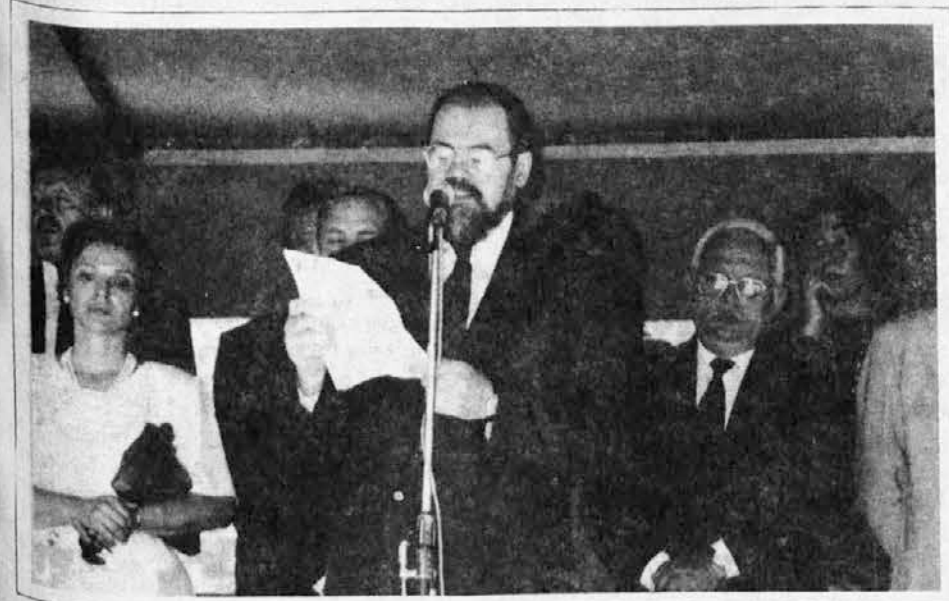
Los primeros inmigrantes eslovenos llegaron a estos pagos ya a fines del siglo pasado con pasaportes austríacos e italianos, bajo cuyo dominio estaba en aquellos tiempos nuestra nación. Todavía quedan rastros de esta oleada inmigratoria en distintas provincias argentinas. En la década de los años 30 llegaron al país numerosos eslovenos. Formaron sus centros en Rosario y en Buenos Aires, especialmente en los barrios de Paternal, Devoto y Saavedra.

Los inmigrantes eslovenos de cualquier oleada inmigratoria se destacaron por su trabajo honrado y responsable. Sin olvidar su país de origen colaboraron eficazmente en la construcción de su nueva patria. Largo sería enumerar los nombres de eslovenos que se destacaron en la Argentina. Permítaseme nombrar solamente tres: el civilizador de los araucanos en Neuquén Juan Benigar, el arquitecto Viktor Sulčič y el filósofo y profesor Emilio Komar.

Desde hace bastante tiempo la Asociación Eslovenia Unida bregaba para que una calle de esta importante capital de América llevara el nombre de nuestra lejana patria Eslovenia. Hoy gracias a las actuales autoridades municipales de la Ciudad de Buenos Aires, nuestras gestiones obtuvieron pleno éxito. En uno de los más bellos barrios porteños estamos dando nombre de República de Eslovenia a una de sus calles.

Profundamente conmovidos y agradecidos a las autoridades de la ciudad de Buenos Aires y a la Argentina toda, sentimos nuevamente la necesidad de decir: ¡Gracias Argentina! ¡Al gran pueblo argentino, salud!

Levo: narodne noše med blagoslovom. Desno: Govori Marjan Loboda. Skrajna leva: Govori prof. Matjaž Puc.

Pogovor z Božidarjem Finkom

Bili ste prvi predstavnik slovenske vlade v Argentini po razglasitvi slovenske samostojnosti. Ali bi pojasnili, kaj je bilo vaše delo in v čem se je razlikovalo od nalog veleposlanika?

Po volitvah in nastopu Demosove vlade v aprilu 1990 in posebej po plebiscitu v decembru tega leta je nastajala potreba, da dobi Slovenija svoje uradne predstavnike v tujini. Za to mesto v Argentini sta me takratnemu predsedniku vlade gospodu Lojzetu Peterletu predlagala Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet pod predsedstvom arh. Jureta Vombergarja. Imenovanje sem osebno prejel 1. julija 1991 v Ljubljani. Z njim sem bil pooblaščen, da vzpostavim stike in vodim razgovore s predstavniki državnih, političnih, ekonomskih in drugih institucij Republike Argentine in da ukrenem vse potrebno za odprtje predstavništva slovenske države v tej deželi. V to najširše in odprto pooblastilo so bile dejansko vključene vse dejavnosti, ki pritičejo rednemu diplomatsko-konzularnemu predstavništvu, razen zgolj protokolarnih nastopov. Pozneje mi je bilo ponudeno diplomatsko imenovanje v stopnji odpravnik poslov, a ponudbe nisem mogel sprejeti, ker argentinska stran na imenovanje ne bi pristala zaradi mojega argentinskega državljanstva po naturalizaciji.

Koliko časa ste to opravljali in komu ste bili odgovorni? Ste bili honorirani?

Moje pooblaščenje je ugasnilo v avgustu 1994 s prihodom odpravnik poslov veleposlaništvu prof. Matjaža Puca, s katerim pa sem na prošnjo iz Ljubljane sodeloval še do konca januarja 1995. Formalno in neformalno službo sem torej opravljal tri leta in sedem mesecev. Navodila in naročila sem redno prejemal od slovenskega ministrstva za zunanje zadeve, kateremu sem tudi stalno poročal. Moja služba je bila vseskozi prostovoljska.

Kateri so bili razlogi, da se je Slovenija tako zgodaj povezala z Argentino?

Latinska Amerika posebno v prvem času za slovensko državo ni bila prednostno območje. Takratna vlada oziroma njen predsednik gospod Peterle pa sta cenila duhovno in akcijsko močno slovensko skupino v Argentini, katero je bilo treba konzularno oskrbeti. Računala sta tudi na verjetnost, da bodo pod vplivom te skupine Argentina in sosednje države med prvimi, ki bodo priznale slovensko državo in pognale val priznanj od drugod.

Kakšno je bilo v glavnem vaše delo za Slovence in na katere probleme ste pri tem naleteli?

Predstavništva v tujini imajo tudi naloge oskrbovati slovenske državljane in vse Slovence po narodnosti, čeprav nimajo državljanstva. Zato sem moral ponuditi svojo dejavnost vsem, kateri so kaj potrebovali od slovenske države. Vrsta storitev se je širila po potrebah, ki so se same pojavljale, in je bilo treba pri tem tudi precej osebne pobudnosti. Predvsem in najprej so rojaki potrebovali overjanja in potrjevanja raznovrstnih listin in vlog, ki so jih pošiljali v Slovenijo, kot tudi potrdil za argentinska oblastva. Premagovati je bilo treba ovire pri potnih listinah, reševati potnike, ki so prihajali v Argentino brez vizuma, in omogočati, da so argentinske oblasti izdajale našim ljudem osebne izkaznice in potne liste za tujce. Med mnogimi posli je omeniti npr. ureditev poštne zveze med Argentino in Slovenijo, posredovanje pred argentinsko pokojninsko upravo in vro-

Božidar Fink in žena Valentina ob sprejetju zahvale zunanjega ministra.

čanje uradnih spisov slovenskih oblastev. Izpeljati je bilo treba v vsej deželi volitve za najvišje slovenske državne organe in pospeševati interese državljanov pri lastninjenju družbenih podjetij. V korist naših ljudi sem predložil nekaj zakonodajnih pobud in predlogov za sklepanje meddržavnih sporazumov. O novostih so bili rojaki redno obveščeni po tisku in radiu in gre tem sredstvom obveščanja moja zahvala.

V začetni dobi je bila največja težava ta, da nisem imel določenih navodil za delo, saj se ministrstvo skoraj ni komuniciralo z menoj. Neposredni dejanski stroški, med katerimi ni bilo takih za osebno vzdrževanje, so se začeli pokrivati pozno in še to neredno. Pozneje sem šele mogel stroške poračunavati s taksami za konzularne storitve, prevešek pa sem knjižil na saldo v dobro ministrstva. Ker nisem imel odobrenja in možnosti, da bi najemal pisarniške prostore in pomožne moči, sem sprejemal na svojem domu, dolgo časa pa sem imel uradne ure v Slovenski hiši. Tam sem dobival prostor na razpolago brezplačno in se za to zahvaljujem.

Ljudje so zaprosili za slovensko državljanstvo. Kaj jih je k temu nagibalo?

V začetkih je šlo moje prizadevanje za tem, da bi prejel spisek tistih, katerim je bilo državljanstvo izrecno odvzeto, da bi se lahko priglasi za ponovno pridobitev. Večina teh namreč za odvzem ni vedela. Po mnogih utrujajočih nastopih je to uspelo, vendar pozneje ni bilo treba ponovnega pridobivanja državljanstva, ker je vlada po navodilu ustavnega sodišča odločbe o odvzemu razveljavila po nadzorstveni poti. Velika večina drugih, katerim ni bilo državljanstvo odvzeto, in nekdanji italijanski državljani s pridobljenega ozemlja pa so priglasi vloge za ugotovitev državljanstva zase in za potomce. Nekateri se k temu odločajo iz interesnih razlogov zaradi dedovanja, denacionalizacije in privatizacije, močan nagib pa je gotovo čustvena navezanost na Slovenijo in državljanjski ponos.

Kako so vas sprejemala argentinska oblastva, predvsem zunanje ministrstvo?

Argentinskemu zunanjemu ministrstvu sem bil predstavljen z neposredno noto slovenskega zunanjega ministrstva, tako da sem imel odprta vrata v vse oddelke, v katerih so me obravnavali kot uradnega predstavnika slovenske vlade, čeprav izven formalnega diplomatskega statusa. Neposredno sem sporočal argentinska stališča svoji vladi in argentinsko obveščal o stališčih slovenske vlade, dokler ni bil imenovan argentinski veleposlanik na Dunaju kot diplomatski predstavnik tudi za Slovenijo. Najtesnejše zveze sem imel z direktcijo za odnose s srednjo in vzhodno Evropo in z direktcijo za konzularne zadeve, občasno pa tudi z drugimi oddelki. Razen tega sem deloval pred zvezno policijo in direktcijo za migracije pri notranjem ministrstvu. Povsod so me obravnavali tako, da je bilo očitno spoštovanje do slovenske države.

Kako ste s svojega mesta pripomogli, da je Argentina Slovenijo tako hitro priznala?

Mednarodno priznanje nove države temelji na ugotovitvi o njenih razmerah: učinkovita oblast, trdno začrtana meja, spoštovanje človekovih pravic in drugo. Nagiba pa lahko k priznanju ugled, ki ga v tujini uživajo državljani in predstavniki nove države. Ni dvoma, da je k ugledu prispevala organizirana slovenska skupnost, katera je znala tudi „lobirati“ na vplivnih mestih. Kot uradnemu predstavniku pa mi je bilo naloženo, da pri ministrstvu, na katerem se oblikujejo odločitve z zunanjega področja, dosežem priznanje s prepričljivo argumentacijo in tudi ustreznim nastopom. Tako je bilo treba vzdrževati stalne stike zaradi odkrivanja ustavne ureditve in notranjih razmer ter odnosov s sosedi, pojasnjevanja razlogov za razpad Jugoslavije in utemeljevanja možnosti za samostojno življenje države. Zveze sem vzdrževal ustno ter po notah in memorandumih. Uspelo je, da so slovensko državo hkrati priznale argentinska, čilska in urugvajska vlada.

Kako ste sodelovali s predvojnimi naseljenci?

Moja služba je bila namenjena vsem Slovincem, ne glede na njihovo skupinsko pripadnost. Prizadeval sem si za enako obravnavanje vseh. Tesnejših stikov z organizacijami predvojnih naseljencev nisem imel, razen pri družabnih srečanjih, poedinci iz stare emigracije so se pa številno obračali name.

Kako so nadrejeni v Sloveniji gledali na vas kot na člana povojne emigracije?

Ker sem vedel za prevladujoče razpoloženje do politične emigracije na slovenskih uradih, sem že ob začetku sklenil, da ne bom dajal povoda za nezaupanje, neugodne ocene ali kakršne koli nevkrižne položaje, saj bi s tem škodoval slovenski državi in naši skupnosti. Zato sem skrbel za strokovnost in korektnost svojega delovanja.

Tudi sem odložil vodstvena in drugače vidna mesta, nisem pa utajil svoje protikomunistične usmerjenosti in tudi ne domobranski preteklosti. Kljub težavam in dozdnevnu omalovaževanju, posebno v prvih časih z ministrskega mesta, pa trdim, da so odnosi sčasoma postajali vse bolj normalni, in upam, da so tudi pogledi na argentinsko skupnost ugodnejši. Na letnih konferencah slovenskih veleposlanikov in generalnih konzulov sem imel enakopravno mesto.

Kako gledate nazaj na prvo predstavlanje slovenske države v Argentini?

Delo ni bilo lahko, moralo je biti pionirsko. Priznam, da sem se čutil samega, saj zaradi ugleda slovenske države nisem hotel iskati pomoči. Razen tega se je zamenjala moja osebna vloga: Prej sem se udeleževal predstavnških funkcij naše skupnosti, tokrat pa sem bil predstavljen na drugem bregu in sem moral predstavljati Slovenijo pred skupnostjo. Pomagala mi je trdna zavest, da uživam zaupanje svojih ljudi, katerih nisem smel razočarati. Za to zaupanje sem hvaležen. Organom, ki zdaj opravljajo predstavništvo z rednim statusom, pa želim, da bi jim uspešno delo za slovensko domovino in rojake v tujini bilo tudi v osebno zadoščenje.

Pogovarjal se je Tine Debeljak

NOVICE S KOROŠKE

RADIŠE: Delovanje vaše skupnosti je veliko. Pevske vaje, učenje, igre, vse to se dela v prijateljskem vzdušju tako mladih kot otrok. Od 40 do 60 ur se žrtvujejo madi in starejši člani igralske skupine, da se lahko predstavijo pred publiko. Upoštevati je treba, da večina članov sodeluje pri igralski skupini, pri cerkvenem zboru, pri mešanem zboru. Da je kulturni dom vedno lep in vabljiv, je zasluga vseh članov. Udeležili so se koncertov na Dunaju in v Sloveniji. Sodelovali pri koncertu Marijinih pesmi pri Culeharjevi kapelici.

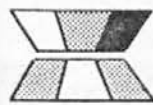
KOMORNA GLASBA: Godalni kvartet Quadrifolium iz Trsta si je izbral za svoj prvi nastop Koroško. Ta redki umetniški užitek na Koroškem (razen takrat, ko nastopa Glasbena šola) je bil prvovrsten komorni koncert. To so štiri umetnice, od katerih se tri poklicno ukvarjajo z glasbo, četrta je fizičarka. Program je bil izreden — Vivaldi, Mozart, Hayden. Točnost, obvladaje inštrumentov, usklajenost so dali pečet koncertu.

URADI: Deželna vlada je zaradi nove-

ga proračuna odločila ukiniti v Dobri vasi in v Pliberku urada za mladino in za gozdarstvo in tako centralizirati vse v Velikovecu. To ni samo pretrgana veriga s kmeti, že tako obremenjenimi zaradi vstopa v Evropsko zvezo, ker jim je tako vzeta možnost do slovensko govoreče pomoči, katera v Velikovecu ni zagotovljena. To je zavesten negativen poseg v sožitje narodnih skupin.

ŠKOFIČE: Deset let dvojezičnosti sta praznovali obe narodni skupnosti v sožitju, ki z leti prejemata in dajeja druga drugu in hote ali nehoti vplivata druga na drugo. Kulturne dobrine se prepletavajo. V letih se je pokazalo, da zavest za mirno sožitje in osnovna humanistična vzgoja dokazujeta, da je toleranca in sporočen medsebojni odnos del priznanja in enakopravnosti, tudi spoštovanje v različnosti. Razlike otroci doumejo čisto drugače, se prilagodijo in s temi razlikami uravnavajo svoje življenje. Otroci na slavlju so prepevali v treh jeziki, starejši pa kramljali slovensko s Slovenci, nemško z Nemci, tu pa tam se je tudi slišala slovenska beseda iz nemških ust.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Krsti: V Bariločah je bil krščen Kristian Andrej Jan, sin Andreja in ge. Vilme roj. Vodnik. Krstil je Branko Jan.

V farni cerkvi sv. Sofija Barat v Castellarju je prejel sv. krst Saša Nikolaj Horvat, sin arh. Andreja in cont. Silvije roj. Bonicalzi. Botra sta lic. Andreja Bonicalzi in inž. Stanko Kahne.

V cerkvi Marije Pomagaj je delegat Jože Škerbec krstil v nedeljo, 19. novembra, Ivana Aleksandra Miklavca, sina Lojzeta in ge. Laure roj. Ferreyra in Katjo Malovrh, hčerko Andreja in ge. Alenke roj. Čop. Ivanu sta botra Fabián Ferreyra in ga. Helena Miklavc Cepeda, Katji pa dr. Rudi Vidmar in gdč. Kristina Malovrh.

V soboto, 18. novembra je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj Igor Luka Malovrh, sin Toneta in Irme roj. Pérez. Krstil je

dr. Jure Rode.

V nedeljo, 19. novembra, je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj Magdalena Rode, hčerka Toneta in Kristine roj. Kremžar. Botra sta bila Marko Jerman (namestnik dr. Jože Rožanec) in Helena Rode. Krstil je dr. Jure Rode.

Srečnim družinam iskreno čestitam!

Popravek: Klari Mariji Šmalc iz Slovenske vasi sta bila botra lic. Sonja Hribar in lic. Jože Čampa.

Nov diplomant: Na buenosaireški državni univerzi je dokončal študije Valentin Jančar in postal advokat.

Najlepše čestitam!

Smrti: Umrli so: v Miramaru Janko Demšar (70), v San Justu dr. Anton Šimenc (76) in France Klemen (84), v Virrey del Pino Albin Opresnik, v Tucumanu Lojze Urbanč (75), v Hurlinghamu pa ga. Frančiška Hren (84).

Naj počivajo v miru!

Odkritje in blagoslovitev spominske plošče v Carapachayu

V nedeljo, 5. novembra po maši, se je zbralo na dvorišču Doma lepo število rojakov, mladine in šolskih otrok. Kulturna referentka Anica Klemen, ki je pripravila in vodila program, je razložila, kako je prišlo do te spominske plošče, da je bila že dolgo misel v naši skupnosti, naj bi bil v Domu prisoten spomin na nedolžne žrtve, padle za domovino v zadnji vojni. Skupni načrt Zedinjene Slovenije pa je to misel uresničil.

Friderik Markež je prečital vsebino napisa na plošči, preživeli domobranec Jože Korošec in Ivan Sušnik, ranjen v nemški vojski in čudežno rešen, sta odkrila nato spominsko ploščo, katero je med molitvijo blagoslovil Franci Cukjati. Marjana Pirc je podala deklamacijo „Šentpetrskim domobrancem“, priložnostno besedilo pa izrekel Ivan Žnidar, ki je med drugim podal, da je namen te spominske plošče, ki je bila pravkar odkrita in blagoslovljena, da ohranimo starejši, mladina in potomci spoštljiv, časten in trajen spomin vsem tisočim in neštevilnim, ki so dali svoje življenje za domovino pred 50 leti, ko je vladala v Sloveniji bratomorna vojna, sovražna okupacija in boljševidna revolucija, ko je zavladala človeška beda in hudobija ter sovraštvo, ko je človeško življenje izgubilo vrednost. V domovini se je pod krinko boja proti okupatorju začela komunistična revolucija po navodilih iz Moskve. Kdor se ni strinjal z boljševiškim nasiljem je bil osumljen, zaznamovan in obsojen na smrt in prav zato je bilo toliko pomorjenih Slovencev. Vse te žrtve kakor tudi tisočeri, ki so padli v nemški in italijanski vojski in

drugod, so bili vseh 45 let, ko je vladalo v domovini enoumje, zamolčani, pozabljeni in odstranjeni, niso smeli imeti najmanjšega spomina, kot da ne bi nikdar živeli.

Dragi bratje, „domovino ste ljubili, življenje žrtvovali, za bolečino trpljenja pa ve le Bog in zemlja mati.“ Te strpne besede pesnika Franca Pibernika so vklesane na spominski plošči zamolčanim in pozabljenim v njegovi rojstni fari Komenda.

Žrtve tisočeri in brezštevilnih, ki so morali umreti nasilne smrti med vojno in še po vojni, niso bile zastoj. Brez vsakega maščevanja je seme obrodilo preobilen sad; nepričakovano se je rodila samostojna Slovenija, uresničile so se stoletne sanje.

Spoštljivo pa se moramo spominjati tudi žrtev, ki so padle ob času, ko se je rušila nekdanja Jugoslavija, ko je leta 1991 nastajala nova Slovenija.

Tudi naša molitev v tujini in prizadevanje za zdravo pamet bo pripomoglo, da se ta bogata pridobitev samostojne Slovenije ohrani in okrepi, zdrava pamet pa bo tudi pomagala, da ne bo nikdar več krvavega obračunavanja med brati in sosedi, da ne bo nikoli več slovenskega holokavsta.

Nato je še napovedovala Anica Klemen razložila mladini in šolskim otrokom v preprosti in razumevajočih besedah pomen te spominske plošče junakom, ki so dali svoje življenje za to, da danes obstaja samostojna država Slovenija, ki je še vedno tudi naša domovina.

S pesmijo Oče, mati, bratje in sestre, je bila zaključena ta spoštljiva in pristrčna slovesnost. M.K.

Helga Glušič. Slavistka, ki je poučevala na severnoameriških univerzah, se je tedaj začela zanimati za emigrantsko literaturo. Prav o njej je tudi predavala v Planinskem stanu. Zanimivo je, da se je pri prebiranju planinskih zapisov posebej navdušila za stil pokojnega Tončka Pangerca ter je iskala podatke o tem prezgodaj umrlem alpinistu.

John Corsellis. Nekaj več časa za ogled bariloške okolice je imel angleški prijatelj slovenske emigracije John Corsellis, ki je prav tako govoril v Planinskem stanu. Poslušalci so zlasti občudovali neslovenskega predavatelja, ki je sicer v lepi slovenščini bral pripravljen nagovor, a je resnično lepo izgovarjal za njega tuj jezik, ki ga sicer samo približno obvlada. Poznavanje raznih evropskih jezikov mu pri tem brez dvoma pomaga.

Če na elektronski tablici ni več ali je premalo denarja, mora zaviti na stranski pas, kjer bo voznik plačal cestnino in lahko tudi napolnil tablico za prihodnje prevoze. Pri drugem sistemu bo voznik imel kartico s čipom, ki jo mora približati med 10 in 20 cm anteni. Računalnik bo spet prebral stanje računa, odštel in odprl zapornico. Ta sistem so izbrali na podlagi evropskih smernic in zahtevi, da se zagotovi popolno anonimnost uporabnikov. (V Buenos Airesu Telepeaje elektronsko pobira cestnino, vendar jo odšteje s posebnega računa vsakega uporabnika). Ko bodo preverili uspešnost sistemov, ju bodo namestili še na drugih cestninskih postajah. Kljub temu računajo, da bo še dolgo let prevladovalo ročno pobiranje cestnine.

LJUBLJANA — Republiški senat za prekrške je poslal državnemu zboru poročilo o delu v letu 1994. Iz njega je razvidno, da so sodniki za prekrške prve stopnje v letu 1994 sprejeli skoraj 260.000 zadev. Od leta 1993 pa jim je ostalo še 147.000 zadev, torej so jih imeli okoli 407.000. Kljub opravljenemu delu so za leto 1995 pustili kar 171 tisoč zadev.

MARIBOR — Trta na Lentu (najstarejši del Maribora), ki je po ugotovitvah strokovnjakov stara več kot 400 let, je letos obrodila 35 kilogramov grozdja. Mestni viničar mag. Tone Zafošnik meni, da je pridelek, kljub skromnosti, odličen. Grozde bodo stisnili, vino pa spravili v četrtlitrski stekleničke, ki jih je oblikoval Oskar Kogoj. Vsako leto Mariborčani slovesno poklonijo cepič kakemu slovenskemu mestu. Do sedaj so jih dobili Ljubljana, Koper, Novo mesto, Metlika, Ptuj in Pesnica; letos so ga oddali še Gornji Radgoni.

LJUBLJANA — Otroci, ki nimajo staršev ali jih starši ne morejo/marajo vzgajati, so nameščeni v rejniške družine. V prvi polovici leta je bilo registriranih 780 rejniških družin, ki so vzgajali okoli 1.700 zapuščenih otrok. Sklad prevede tudi rejništvo kot samostojno poklicno dejavnost. S tem se bavi 135 žensk, ki dobivajo od države plačo in povrnitev materialnih stroškov za oskrbovane otroke.

LJUBLJANA — Izbrani srednješolci iz raznih ljubljanskih in kranjskih srednjih šol so predstavili Shakespearejev Sen kresni noči v režiji Marjana Bevka in Iztoka Valiča. Posebnost je v tem, da so igrali v originalnem, angleškem jeziku. Zato je igralce izbral in sledil njihovemu učenju angleški igralec William Russell.

MARIBOR — Na 33. festivalu narečnih popevk so za najboljšo popevko tako strokovna žirija kot občinstvo zbrali pesem Muoja mladost. Besedilo je spisala Metka Ravnaja - Jauk, uglasbil jo je Boris Roškar, harmoniziral Jože Privšek, zapeli pa sta jo Monika in Alenka Heričko. Drugo nagrado so prisodili pesmi Leto je dolgo, življenje pa ne, tretjo pa Moj koroški dom.

Novice s Primorske

V NABREŽINI je Slovenska skupnost (SSk) pripravila Naš praznik, katerega sta se udeležila tudi delegacija slovenske manjšine na Koroškem in sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj. V govoru je deželni tajnik SSk Martin Breclj orisal svetle in temne strani političnega stanja Slovencev v Italiji, položaj italijansko-slovenskih meddržavnih odnosov in vprašanja Narodnega sveta Slovencev v Italiji. Pri kulturnem delu so nastopili plesalci folklorne skupine iz Rezijske.

Bariloče

Obiski od daleč

Oktober smo doživeli tri obiske z druge strani Atlantika.

Logaški oktet. Najprej nas je posetil Logaški oktet. Nemški klub nam je odstopil za koncert svojo dvorano in zbralo se je lepo število slovenskega in neslovenskega občinstva. Oktet je navdušil naše ljudi z lepimi slovenskimi pesmimi, a se je predstavil tudi z zahtevnimi svetovnimi skladbami in izkazal veliko umetniško izurjenost.

Helga Glušič. Komaj dober dan se je mudila pri nas univerzitetna profesorica

LJUBLJANA — Ob rojstvu otroka dobi vsaka družina od slovenske države paket z najnujnejšimi stvarmi. Na izbiro imajo tri možnosti: paket s pleniacami, oblačili in prešito odejo; drugi ima oblačila, posteljino in spalno vrečo; tretji ima oblekico in torbo za prenašanje dojenčka. K vsemu temu so priložene še nekatere druge stvari, kot so ropotuljica, stekleničke ali kreme, itd. Država plača za vsakega po okoli 22.500 tolarjev. Če bi starši kupili v prosti prodaji, bi odšteli okoli trideset tisoč tolarjev. Kljub bogati ponudbi se marsikateri starši raje odločijo za denarno pomoč v znesku, ki znaša blizu 20.000 tolarjev. Zato bodo starše v socialnih centrih in porodnišnicah preko vzorčnih paketov in plakatov seznanjali s kakovostjo in količino stvari, ki jih prinašajo paketi, da jih navdušijo zanje.

LJUBLJANA — Na filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani so odprli oddelek za neevropske jezike in kulture, ki mu bo predsedoval izredni profesor dr. Andrej Bekeš. Prvih 35 študentov se je odločilo za študij kitajščine ali japonščine kot glavni predmet. Na odprtju oddelka so bili tudi diplomati Japonske in Kitajske, ki so pokazali pripravljenost, da bi podprli oddelek s finančnimi sredstvi, obenem pa pripomnili, da japonščina in kitajščina nista lahka jezika.

LJUBLJANA — Gozdarski strokovnjaki so na podlagi zadnjih popisov ugotovili, da je le 7 odstotkov slovenskih gozdov še zdravih. Četrtnina dreves v gozdovih je še posebej poškodovanih. Razlogov je več: onesnaženost zraka, žuželke in glodalci, vetrolomi (polom dreves zaradi vetra), snegolomi (zaradi snega), žled (tanka plast ledu na drevesih) in nestrokovna sečnja. Najbolj prizadete vrste so jelka, bor in smreka ter hrast in domači kostanj. Bukev je še v najboljšem stanju (obenem je tudi najpomembnejša in najštevilnejša vrsta listnatih dreves). Najbolj prizadeti so gozdovi na sežanskem, brežiškem, mariborskem, novomeškem in kočevskem območju, medtem ko se v ljubljanskem in slovenjegraškem območju stanje v zadnjem času ni poslabšalo.

LJUBLJANA — Dva celovečerna filma sta trenutno v fazi filmanja. Eden je Herzog v režiji Mitje Milavca. V njem je zgodba o (tako pravi uradno sporočilo filmarjev) izgubljenih in znova najdenih ljubezni. Drugi je Outsider, delo Andreja Košaka in zgodba opisuje ljubezenski odnos med sinom oficirja bivše JLA in Slovenko v punkerski Ljubljani v letih osemdeset.

RIM, Italija — V cerkvi sv. Ignacija sta nastopila portoroški pevski zbor in komorni moški zbor Izola ter organist: Dimitrij Rejc. V zelo akustični cerkvi so Portorožčani peli slovenske cerkvene pesmi, ki so v času fašističnega nasilja pomagale ohranjati slovensko besedo. Glavno delo je bila maša Mati božja na Ilovici (tolminska farna cerkev), ki jo je uglasbil komponist-samouk Vinko Filli in jo posvetil spominu bazovškimi žrtvam, zbor iz Izole pa je predstavil dela Gallusa, Lešnika, Mozarta in Čajkovskega. Zbora sta se udeležila tudi avdijence pri papežu Janezu Pavlu II. in s svojimi nastopi odprla pot tudi drugim slovenskim zborom.

KRANJ — Na avtocestni cestninski postaji Torovo so uvedli poskusno pobiranje cestnine z dvema brezgotovinskima sistemoma. Oba imata to posebnost, da se zveza med vozilom in cestninsko postajo ustvari preko mikrovalovnega sistema. En sistem ima elektronsko tablico s škatljico, ki je pritrjena na notranji strani vetrobranskega stekla. Ko avto pride do postaje, se vzpostavi zveza preko mikrovalovne antene. Računalnik prebere stanje na kartici, odšteje vsoto cestnine in odpre zapornico.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

ZDRAVNIKI

dr. Marija Avguštin - Specialistka za očne bolezni. Ponedeljek, torek in petek od 16. do 20. ure. Roma 3122 - 1. nadstr. 3. - Isidro Casanova (20 m od Rute 3). Tel.: 485-5194

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchietto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 831-3546.

NEPREMIČNINE

IDEAL HOME - Nakup, prodaja, najemnine hiš, stanovanj, zemljišč. Tomaž Matičič - Budislav Jovanović, Esmeralda 1256, 1er. piso 3, Capital. Tel. 339-4597; 769-8109

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk - Tel.: 762-2840.

Tel. 441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 Y. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

AGRONOMIJA

Ureditev vrtov, balkonov in parkov (técnica en jardinería y floricultura) - Milena Bevk - tel. 664-8436.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm.é. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm.é. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

V nedeljo, 3. decembra 1995, celodnevna prireditev

ROŽMANOV DOM

- Ob 11.30 sveta maša za ustanovnega člana Dušana Dimnika in druge pokojne člane
- Skupno kosilo (pribor prinesite s seboj)
- Sledi prijetna družabnost

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

Slovenska kulturna akcija

dr. Andrej Fink

NOVI SVETOVNI RED

Slovenska hiša, v soboto, 9. decembra ob 20. uri.

Folklorna skupina Pristava

„Slovenija, od pampe do sončne strani Alp!“

Slovenska Pristava, 9. decembra 1995, ob 20.30

Vstopnina: \$ 5.- (otroci brezplačno)

ŠOLSKA KOLONIJA ZEDINJENE SLOVENIJE

v Počitniškem domu „Dr. Rudolf Hanželič“ - Sierras de Córdoba

od 26. decembra 1995 do 10. januarja 1996.

Cena ista kot lani, \$ 330.-. Plačilo: Ob vpisu vsaj \$ 150.-, ostalo pred odhodom.

Prijave sprejema pisarna Zedinjene Slovenije vsak dan od 16. do 20. ure

Mladinski odsek Zedinjene Slovenije

SAMO MED TISTIMI ČLANI,

KI BODO 31. DECEMBRA 1995 IMELI KREDITNO KARTICO

SLOGA-MULTIRED,

MultiRed

BOMO 2. JANUARJA 1996 ŽREBALI

DVE LETALSKI VOŽNJI BUE-LJU-BUE.

POHITITE! SREČA VAS IŠČE!

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Med nami

MIKLAVŽ PRIHAJA

spevoigra

v izvedbi Mladinskega pevskega zbora San Justo

9. decembra, ob 20. uri, za otroke

10. decembra, ob 20. uri, za mladino in odrasle

Vsi prisrčno vabljeni!

Gospodarski vestnik

13 MILIJONOV MARK za posodobitev proizvodnje v grafičnem podjetju, Gorenjski tisk, je bilo dobro uporabljenih. Pri podjetju je danes zaposlenih 479 oseb.

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. Počasi. 6. Despot. 11. Osir. 12. Zor. 14. Srbi. 15. Tek. 16. Roden. 18. Trst. 19. Um. 20. Guliver. 22. To. 23. Samarijan. 25. Edine. 27. Čveka. 29. Moten. 31. Venček. 32. Vem. 33. Ter. 35. Aar. 36. Ton. 37. Moram. 39. Kup. 41. LL. 42. Samoten. 44. Be. 45. Ajdovi. 46. Adonis.

Navpično: 1. Potujem. 2. Osem. 3. Čik. 4. Ar. 5. Izola. 6. Drevi. 7. SS. 8. Prt. 9. Obrt. 10. Tisočak. 13. Odira. 16. Rumen. 17. Nejče. 20. Ganem. 21. Ravna. 23. Siten. 24. Nečak. 26. Dovolj. 28. Kerubi. 30. Atomi. 31. Vrata. 34. Ero. 36. Tla. 37. Mav. 38. Med. 40. Pes. 42. So. 43. No.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

NEDELJA, 26. novembra:
Proslava Kristusa Kralja v Slovenski hiši.

ČETRETEK, 30. novembra:
Občni zbor Počitniškega doma „dr. Rudolf Hanželič“ ob 19. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 3. decembra:
V Rožmanovem domu maša in kosilo.
SOBOTA, 9. decembra:
Nastop Folklorne skupine Pristava.
SKA: predavanje dr. Andreja Finka:
Novi svetovni red, v Slovenski hiši ob 20. uri.

V San Justu spevoigra Miklavž prihaja ob 20. uri za otroke.

NEDELJA, 10. decembra:
V San Justu spevoigra Miklavž prihaja ob 20. uri za mladino in odrasle.

SOBOTA, 16. decembra:
Božičnica Zveze slovenskih mater in žena in Vincencijeve konference.

bljana, Bayer itd. Letos so si pridobili kakovostno priznanje ISO 9002, kot prvo podjetje v Sloveniji na grafičnem področju.

ZAHVALA

ob tragični letalski nesreči, ko sta izgubila življenje skrbni oče in mož

letalski major **Rubén Eduardo Cuny**
in hčerka **Marjanca,**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in neštevilnim prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in molili z nami.

Prav posebna zahvala dr. J. Rodetu za duhovno tolažbo, molitev in spremstvo na zadnji poti, ko so telesni ostanki in naša bolečina bile izročene materi zemlji.

Žena Veronika Cuny roj. Žnidar,
sinovi: Damijan, Valentin in Tomažek
ter ostali

Comodoro Rivadavia, Buenos Aires, Córdoba.

Ponovitev otroške igre

„Princeska in pastirček“

bo v nedeljo, 3. decembra,
ob 19. uri

v Našem domu.

Po igri bo Balantičeva šola zaključila letošnje šolsko leto.